

1947-07-12

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Astrid Warberg-Goldschmidt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Det er svært at læse, om den engelske pige var 14 eller 19 år. I 1947 var der ca. 500 ungarske børn på ferieophold på Fyn (Arkiv.dk, juli 2023).

Det vides ikke, hvem Jørgen og Dorthe var.

Martin/Manses angst for, at Adolph/Agraren skulle "gaa". Adolph Larsen var kvartalsdranker, og ind imellem fik han et "anfald" og forsvandt i dagevis.

Mette, Eivind og Asger: Se Astrid Møller.

Else og Andreas/Puf Larsen var i England og Skotland, hvor Andreas Larsen skulle lære noget om ølbrygning.

Afsendersted:

Lindøgaard pr. Dræby St.

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens bagside

Modtagersted:

Bakkevej 12 Hareskov St.

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens forside

Omtalte personer:

Laszlo -

Grethe Jungstedt

Adolph Larsen

Andreas Larsen

Johannes Larsen

Peter Andreas Larsen

Else Larsen, Andreas Larsens kone

Astrid Møller

Emma Overgaard Nielsen

- Petersen, dyrlægefrue
- Petersen, sygehuset
Ellen Sawyer
Martin Warberg Larsen
Laura Warberg Petersen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB2464

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Gave til Østfyns Museer fra en
efterkommer af Astrid Warberg-
Goldschmidt

DOKUMENTINDHOLD

En engelsk pige har boet hos Johanne og Adolph Larsen nogle dage. Johanne Larsen har været nogle dage hos Ellen i Kerteminde. De havde gæster til kaffe flere gange. Det var dejligt at gense Astrid/Trisse Møller. Else og Andreas/Puf Larsen bliver meget forsinkede på deres hjemtur fra England og Skotland.

Det er svært at tage stilling til Slesvigsspørgsmålet. Johanne skriver betragtninger om stormagter som fx Tyskland.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

18 Juli 1947
besv. 22-7-47

Fru A. Warberg Müller
Bakkevej 12
Hareskov St.

[På kuvertens bagside:]
Lindøgaard Dræby St. Fyen

[I brevet:]
Lindøgaard   12te Juli 1947

Kære lille Dis!

Tak for dit Brev! hvor du dog altid oplever meget, men jeg har saamænd ogsaa oplevet en Del i den senere Tid. Hvor er det dog mærkeligt, at saa at sige altid naar jeg skal have Brev af Sted til dig, kommer Posten en Timestid før han plejer; i mit sidste Brev naaede jeg ikke at faa alt fortalt. Den engelske Pige: en Dag da jeg kom op i Stuen sad Bibbe og telefonerede og Manse stod afventende ved Siden af. Jeg kunde ikke begribe, hvad det drejede sig om. Saa var det, at de lige havde læst i Avisen om at en Skare unge engelske Piger kom hertil, og man havde endnu ikke faaet Værtsfolk nok til Dem. Manse og Bibbe var straks med paa den. Jeg gruede, for hvor skulde vi lægge hende. Saa traadte vor Pige Edel (som er en Perle – Guld værd alt, hvad du vil) til og tilbød at vi maatte faa hendes lille Datters Seng over til den ungarske Dreng, saa kunde Pigen ligge paa Sofaen derovre. Saa blev den flyttet ned til Peter, hvor Laszlo saa har sovet og Manses Seng flyttet ind i Badeværelset – stillet paa Højkant om Dagen, redt hver Aften. Hun er en ganske sød lille Pige paa 14 Aar, som vi virkelig har Glæde af. Navnlig har Manse og hun det rart sammen. Hun skal rejse paa Mandag, saa er den Ferie forbi. Forleden en Gang ringede Jørgen fra Kerteminde; han og Dorthe kom om

Aftenen, og vi havde det hyggeligt. De skulde saa komme igen i Søndags; midt paa Form. ankom en Bil med ikke alene Jørgen og Dorthe, men ogsaa Elle! Jeg havde ikke set hende siden vi var derude sammen. Jeg blev forfærdelig glad. Vi havde slagtet 6 Kyllinger

2 saa vi havde Mad baade til Middag og Aften. De havde bestilt en Bil, som skulde køre Jørg. og Dorthe til Rutebilen i Munkebo – de skulde rejse til Jylland efter Overnattelse i Odense – og derefter skulde Bilen køre Elle til Kjerteminde. Jeg sagde straks, hvor kunde jeg have Lyst til at tage med dig og være et Par Dage. Hvor er det skønt at se Elles Glæde over saadant. Manse blev ked af det, fordi han troede Agr. vilde "gaa", men jeg kender ham jo og mente ikke der var Fare, da han slet ikke havde "passet til" at gaa, hvilket han heller ikke gjorde. Jeg var saa hos Elle fra Søndag Aften til Torsdag Middag og havde det henrivende. Torsdag Aften skulde Grete komme fra Stokholm, hvad Elle jo glædede sig meget over. Desværre var det ["det" indsat over linjen] jo en modbydelig Kulde, og Kulde bider altid mere, naar man er ude end naar man gaar hjemme. Elle bød Kaffefremmede en Dag Frk. Petersen fra Sygehuset, Fru Dyrnlæge Petersen og Fru Overgaard, Elses Mor; det var saa rart og muntert. Elle er jo en pragtfuld Værtinde, det er saamænd ikke saa sært, at hun har saa mange Venner, og trofast er hun jo, saa hun beholder dem. Jeg beundrer ogsaa hendes Evne til at lade Smaating være Smaating, det misunder jeg hende, jeg er tilbøjelig til at tage mig Smaatingene for nær. Men naar du priser hendes kolossale Orden, kan jeg ikke rigtig følge dig, for Renligheden hører da ogsaa til Ordenen, og jeg kunde nu ikke have mit Hus saa lidt rent uden at generes af det. Hvor er hun pudsig; hun skulde have en Kone den Dag, jeg rejste, og i den Anled. sagde hun: det eneste, der er rigtig møgbeskidt, er nu Sovekamret! Naa, saa var der jo den Morgen, da Elle raabte op til mig, at der

3 havde været Telefonbesked, at X [indsat øverst på side 3:] x de var ankommen til Lindøgaard Kl halv 9, havde snakket med og hilst paa dem her og havde set Huset, saa ved Trisse, hvordan vi bor. De ringede saa til Malerens, der sendte Besked til os. [indsættelse slut] Trisse med to Børn ankom om en Time, og at de vilde bringe Brø' til Kaffen. De var et Par Timer, Elle dækkede Bord i Stuen, og de var godt lige til Franskbr., Keks, Ost og Marmelade foruden deres medbragte Bagværk – hvad der jo ikke er stort ved i vore Dage. Det var saa henrivende at mødes med Astrid og hendes to Børn, Mette og Eivind, de var meget tiltalende begge to. Da Astrid og jeg var et Øjeblik alene, fortalte hun mig, at en af hendes Sønner, Asger (mon det staves saadan) havde taget Livet af sig i April. Hans Kone vilde gaa fra ham, tungsindig var han, og han syntes ikke, han kunde

udholde at leve længere. Naturligvis var det en forfærdelig Sorg for Astrid, men hun har jo en forunderlig Evne til at tage, hvad Livet byder, og hun var egentlig straalende; det var dejligt at se hende, og Elle var ogsaa saa fornøjet over Besøget.

Elle havde Brev fra Else; de var i Skotland, skulde være kommen hjem d. 28/6 tror jeg, men mente at de ["de" indsat over linjen] vilde blive et Par Dage eller lidt mere endnu og fik deres Returbilletter refunderet; jeg tror, de vilde flyve hjem; men kan du tænke dig, nu viser det sig, at de ikke kan komme hjem, hverken pr. Luft eller Vand; Else længes meget efter at komme hjem, og de prøver af al Magt; d. 29_nde_ August (!) kan de komme! Det er noget nær en Katastrofe, og man maa dog haabe, at det vil lykkes for dem at finde en Udvej. - - Ja, det var dog en pudsigt Lighed fra det Derbyløb, det var jo som det kunde have været mig.

Hvad Sydslesvig angaar, saa er du saamænd ikke den eneste, som ikke formaar at tage en fast Stilling til det, for hvor er det dog et vanskeligt Spørgsmaal at bedømme. Jeg kunde fristes til at sige, at begge Parter har Ret i,

4 hvad de siger, for jeg hører ikke til dem, der vil underkende de Argumenter, man kommer med, naar man taler imod at faa Sydslesvig hjem igen, alle de forbandede Flygtninge dernede har jo forværret Sagen for os i høj Grad, og dette med de mange Tyskere, vi faar ind i Landet, er ingen Spøg. Derimod synes jeg ikke det Argument betyder saa meget, at Tyskland saa vil tage baade Syd og Nordslesvig, naar de bliver stærkere. For det første synes jeg, den Mand har Ret, som i et af de Blade, du sidst sendte, skriver at "skal vor Fremtid afhænge af Tysklands Naade, da har vi ingen Fremtid" Men til enhver Tid vil der jo være andre Stormagter, som næppe vil tillade Tyskl. at blive større end det er, og disse to Krige, maa dog have belært disse Stormagter om, at de maa holde Øje med Tysklands Expantionstrang og -lyst. Politik! Ja, Politik er jo i sig selv ikke noget forkert eller noget man kan væmmes ved, men du mener vel, at den Måde hvorpaa Politik drives er dig imod. Det forekommer mig egentlig næsten som en Kamp mellem gode og onde Magter, og hvor er den Kamp dog spændende! Det er et Spørgsmaal om Verdenskulturen - i sidste Instans. For hvis det saakaldte totalitære Synspunkt tilsidst sejrer, saa er vel vor Kultur - især hvis man derved forstaar aandelige Værdier - tabt. Vor egen indre Politik interesserer mig nu ikke meget, skønt jeg tit ærgrer mig over mangt og meget der. De fast utrolige Dumheder, de gør sig skyldige i paa de Omraader, som jeg efter fattig Evne kan bedømme og deres - Avisernes - Sprog, naar de polemiserer o.s.v. Men det er Verdenspolitiken, der har

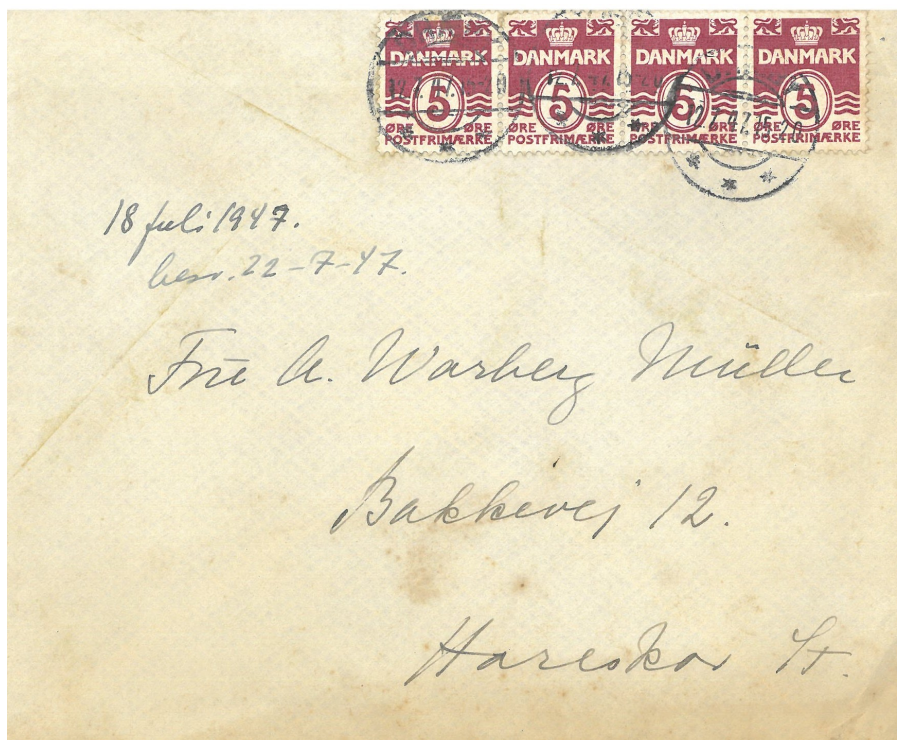
5 min meste Interesse: eventuelle Krige, Behandling af alle farvede Folkeslag, Regeringsformer, Behandling af alle de evropæiske Landes Underklasser og meget meget mere. Hvis man ikke skulde interessere sig for og følge med i det, hvad Pokker skulde man saa interessere sig for. Jo, naturligvis Kunst Literatur og saa videre, men alt det vil jo ogsaa gaa til Grunde, hvis Verden ender med at blive fuldstændig misregeret.

Igen Posten

Hilsen Junge

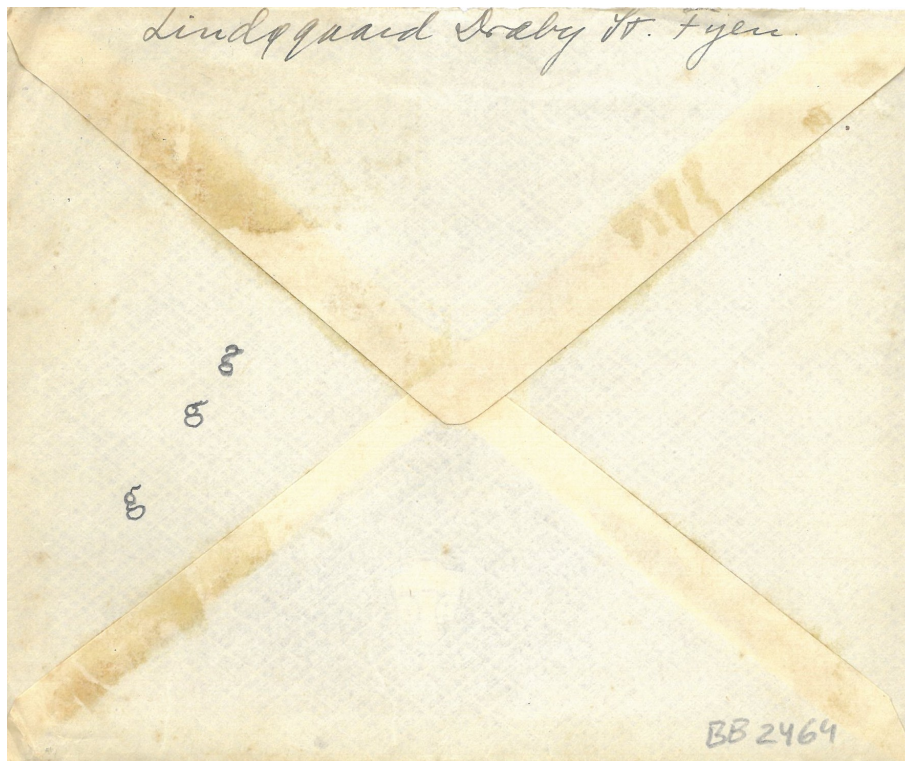
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

Lindøgaaen

12^e Juli 1947.

Kære lille Pis!

Tak for dit Brev! hvor du dog altid oplever
meget, men j. har saavidt og saa oplevet
en del i den senere Tid. Hvor er det dog
mærkeligt, at saa at sige altid naar j.
skal have Brev af det til dig, kommer
Posten en Times tid for lang pleje; i mit
sidste Brev naaede j. ikke at faa det
forbalt. Den engelske Pige: en Dag da j. kom
op i Skolen sat Bibbe & telefonerede & Mamma
skat afventede os i Siden af. j. kunde
ikke begribe, hvad det drejede sig om.
Saa var det, at de lige laad os i Aften
om at en Skare unge engelske Piger kom
hertil, & man havde endnu ikke faaet
Vadstykke nok til dem. Mamma & Bibbe
var straks med paa den. Jeg gik, for
hvor skulde vi lagge hende. Saa traadte
en Pige ind (som er en Perle - Gælt ved -
act, hvad du vil) til & tilbød at vi

BB2464

maatte faa hendes lille Datters Penge
til den ungarske Døen, saa kunde Pigen
ligge paa Sofaen deovore. Saa blev
den flyttet ned til Peter, Liva davelo
saa har sønet og Manden Penge flyttet
ind i Bateoacelst - stillet paa Højkan-
an Dagen, rett har Aften. Hun er en
ganske søt lille Pige paa 14 Aar, som vi
rikkelig har. Glad af. Nautil; har Manden
og hun det raad sammen. Hun skal
rejse paa Mandag, saa er den Ferie forbi.

Folden er Gang ringet Jørgen fra
Kjelleren; han og Dorithi kom an
Aftenen, og vi laade det bygget. De
skulde saa komme igen i Søndags,
midt paa Form. ankan er Bit med
ikke alene Jørgen og Dorithi, men ogsaa
Ella! Jeg har ikke set hendes siden vi
var derude sammen. Jeg blev forfaerdet
glad. Vi traadte slagket og Ryllinge

2

saa vi havde Maat haast til Middag
og Aften. de havde bestilt en Bis, som
skulde køre Jørg. og Brille til Rudehøllen
i Munketo - de skulde rejse til Jylland
efter Avenatshelse i Avense - og de skulle
skulle Bilen køre alle til Hjemmeind.
Jeg sagde straks, hvor kunde jeg have sagt
til at tage med dig og være et Par Dage.
Hvor er det skønt at se Elle Glad over
saadant. Mause blev bitt af det, fordi
han troede Jørg. vilde "gaa", men jeg kunde
høre jo og mente ikke den var Fare, da
han skulde ikke have "passet til" at gaa,
hvilket han heller ikke gjorde. Jeg var
saa hos Elle fra Søndag Aften til Torsdag
Middag og havde det herrevenude.
Torsdag Aften skulde Grete komme fra
Stokholm, hvad Elle jo glæded sig
meget over. De andre var ^{det} en smut by-
delig Rude, og Rude liden altid mere,

BB 2464

naar man er ude end naar man gaar
hjemme. Elle lidt Kaffebrummet en Dag
Frk. Petersen fra Lyngbyhuset, Fru Aylroy Petersen
og Fru Overgaard, alle Mor. det var saa rovt
og muntert. Elle er jo en pragtfuld Værtsinde,
det er saamant ikke saa lidt, at hun har
saa mange Venner, og trofast er hun jo, saa
hun beholder dem. Jeg beundrer og saa
hendes Evne til at lade Smaatene være Smaa-
ting, det misvinder jeg hende, j' er tilbøjelig til
at lade mig Smaatene gøre for nær. Men naar
du priser hendes kolossale Orden, kan j' ikke
rigtig følge dig, for Venligheden hører da og saa
til Ordenen, og j' kunde nu ikke have med
Hus saa lidt kend uden at gæmme af det.
Hvor er hun pudsig, hun skulde have en
Kone den Dag, j' rejste, og i den Anledning sagde
hun: det er det, der er rigtig mig beskikket, er
nu Lovkammeret! Naar, saa var der jo den
Morgen, da Elle raabte op til mig, at der

3 x de var ankommet til søndag aften Kl. halv 9, havde snakket med B. Litsel paa dem her og havde set Huset, saa det Trisse, hvordan vi bor. De ringede for sig malerens, der sendte Besked til os.

havde udel Telefonbesked, at Trisse med to Børn ankou om en Time, og at de vilde bringe Brød til Kaffen. De var et Par Timer, alle dækket Bord i Stuen, og de var godt lige til Fransktår, Keks, Ost og Marmelade foruden den medbragte Bagvask - hvad du jo ikke er stot ned i vor Dage. Det var saa henrivende at mødes med Astrid og hendes to Børn, Mette og Ævinud, de var meget tilbøjende begge to. Da Astrid og jeg var et offentligt alene, fortalte hende mig, at en af hendes Sømmere, Asger (man det staves saadan) havde taget livet af sig i April. Hans Kone vilde gaa fra ham, tingsindig var han, og han syntes ikke, han kunde udholde at leve længere. Naturligvis var det en forfærdelig Sorg for Astrid, men hende har jo en forunderlig Evne til at tage, hvad livet byder, og hende var egentlig straalende, det var dejligt at se hende, og alle var ogsaa saa for sig selv over Besøget.

BB 2964

Élle haak Breve fra Élse; de er i Skotland,
skulde vore komne hjem d. 28/6 tror jeg,
men mente at vilde blive et Par dage eller
litt mere endnu og fik deres Returnbillette
refunderet; jeg tror, de vilde flyve hjem;
men kan du tænke dig, nu visser det
sig, at de ikke kan komme hjem, hverken
pr. Luft eller Vand; Élle længe meget efter
at komme hjem, og de prøver af at Maat;
d. 29de August (!) kan de komme! Det er
noget nær en Katastrofe, og man maa dog
haabe, at det vil lykkes for dem at finde
en Udvej. — — Ja, det var dog en jule-
sighed fra det Berlydte, det var jeg saa det
kunde have vaeret mig.

Kvant Sydskovrig angaar, saa er du saa-
munt ikke den eneste, som ikke fornaar
at tage en fast Stilling til det, for hvor
er det dog et uanskeligt Spørgsmaal
at bedømme. Jeg kunde paa et Øieblik
at sige, at begge Parter har Ret i;

haat de siger, for j hører ikke til dem,
du vil underkende de Argumenter, man
kommer med, naar man taler indest
af paa Lydole vij tyens ijen, alle de for-
bandte Flegbringe dermed har jo for-
vareet Sagen for os i høj Grad, og dette
med de mange Tykere, vi paa vid i
Landet, er ingen Spøg. Derimod synes j
ikke det Argument betyder saa meget,
at Tykskl. saa vil høje haade Lydog Nord
slesvig, naar de bliive stærkere. For det
første synes j, den Mant har Ret, som i
et af de Blade, du vil skenke, skriver
at "skal vor Fremtid afhænge af Tykskl.
haade, da har vi ingen Fremtid" Men
til enhver Tid vil der jo være andre Stor-
magter, som næppe vil tillade Tykskl.
at bliive stærre end det er, og disse to
Krige, maa dog have heldet disse Stor-
magter om, at de maa holde sig
med Tyksklants Expansivstrang - lyst.

BB 2464

Politik! ja, Politik er jo i sig selv ikke
noget forkert eller noget man kan nem-
me ret, men du mener vel, at den Måde
hvorpå Politik drives er dig imod.
Det forekommer mig egentlig sætten selv
en Kamp mellem god og ond Magt,
og hvor er den Kamp dog spændende!
Det er et Spørgsmaal om Videnskulturen
- i sig selv. Instans. For hvis det satsatte
katalitiske Synspunkt tilbød sejler,
saa er vel vor Kultur - især hvis man
dermed forstaae aandelige Vaerdier - tabt.
Vor egen indre Politik interesserer mig
nå ikke meget, skøndt j. til argre mig
over mangt og meget der. De fast utro-
lige Anskuelsen, de gør sig skyldige i paa
de Ansaatse, som j. efter faste Evt
kan bedømme og deres - Anseelse -
Spog, naar de polemiserer o. s. v.
Men det er Videnspolitikken, der har

5

min mekte Interesse: eventuelle
Krigs, Behandling af alle former Fæ-
slag, Regeringsformer, Behandling af
alle de europæiske Landes Underklasser
og meget meget mere. Hvis man ikke
skulde interessere sig for og følge med i
det, hvad Pøkken skulde man saa in-
teressere sig for. Jo, naturligvis Kunst
dilettanter og saa videre, men alt det
vil jo ogsaa gaa til Grunde, hvis Under-
endda nu at blive pudsstandig mis-
regnet.

Jørgen Pøkken

Hilsm

Jørgen